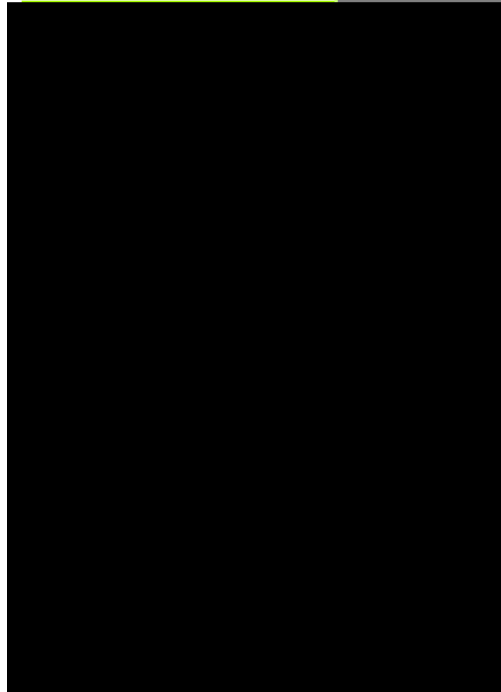

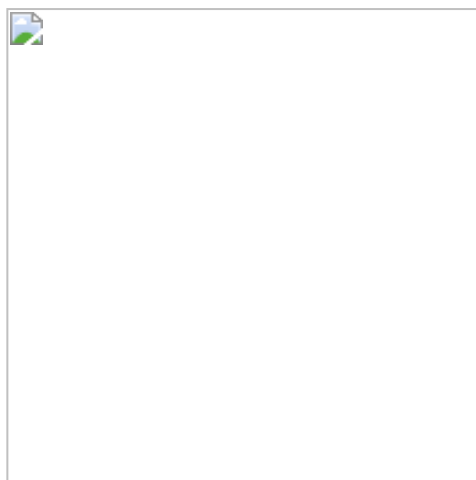
«El poder econòmic fa servir la crisi per dominar la població»: Entrevista amb Miren Etxezarreta

marxismocritico.com/2011/11/14/el-poder-economic-fa-servir-la-cri-si-per-dominar-la-poblacio

14 de noviembre de 2011

[Inicio](#) > [Economía](#) > «El poder econòmic fa servir la crisi per dominar la població»: Entrevista amb Miren Etxezarreta

Ni les retallades ni les mesures establertes per la Unió Europea ens faran sortir de la crisi, segons Miren Etxezarreta, catedràtica emèrita d'Economia aplicada de la UAB. Etxezarreta és membre del [Seminari d'Economia Crítica Taifa](#), i ha estat a Vilafranca com a ponent d'una de les sessions del curs que ofereix aquest seminari i que ha estat organitzat a la vila per l'[Assemblea pels Drets Socials](#). En una entrevista amb **SOMVILAFRANCA.cat**, defensa la necessitat d'una reforma fiscal seriosa per tal que paguin més els qui més tenen. També alerta dels interessos dels poders econòmics que

hi ha rere les mesures anti-crisi: 'Fan servir la crisi del deute per dominar la població, rebaixant les condicions de treball i de vida'. Etxezarreta defensa la nacionalització de la banca però va més enllà i aposta per un canvi en la naturalesa del sector públic que condueixi a un altre tipus de democràcia i a un sistema diferent al capitalista.

Les retallades ens faran sortir de la crisi?

No, en absolut. La reforma de les pensions no començarà a operar fins el 2013, per tant, no servirà per arreglar ara la crisi. Sobre la retallada en sanitat: quant pot estalviar? L'estat espanyol és un dels que té la sanitat més barata i millor. A més, l'estat deixarà de gastar, però ho haurà de fer la gent, gastant en sanitat privada. Per tant, de què serveix? Per últim, cal tenir en compte que les retallades fan que la gent tingui menys diners; si tenim menys, comprem menys; si consumim menys, les empreses no venen; si no venen, no produeixen; si no produeixen, no es generarà ocupació...

...I si la gent no té feina, no té diners per consumir. Sembla un peix que es mossega la cua. Cal crear ocupació per començar a sortir del pou?

Sí, però abans caldria que la gent tingués capacitat de compra.

Això com es fa?

Apujant salaris.

Les empreses diuen que no tenen diners per apujar salaris.

En part és cert, perquè no hi ha crèdit. Però el crèdit es pot donar a través del sector públic. El sector públic diu que no té diners, però això és relativament fals. La riquesa que es produeix aquest any malgrat la crisi és el doble que la del 1977, i en aquest temps, la població ha crescut un 22%. De diners, n'hi ha.

| Els joves tenen la tasca de crear una nova forma de fer política.

On són?

Al capital financer. Els grans bancs absorbeixen els beneficis. De tot allò que es recaptava cada any durant la dècada dels vuitanta, el 55% anava al treball i el 45%, al capital. Ara és al revés: només entre el 46-48% va al treball. De manera que la major part de la riquesa l'absorbeix el capital. D'una altra banda, també cal cobrir les despeses de l'estat, però dels impostos que es paguen, només el 20% els paga el capital. Té més riquesa i paga menys impostos.

Per tant, s'hauria de començar per apujar impostos als qui més tenen?

Sí, però no com ara, que han tornat a posar l'impost de patrimoni que havien tret fa dos anys. Això és la xocolata del lloro. El que cal de debò és una reforma fiscal seriosa per tal que els diners que van al capital hagin d'aportar una major part a l'esforç col·lectiu.

I per què no es fa?

Perquè els governs estan convençuts que han de fer allò que els diu qui els mana, que és el poder financer. S'ha parlat d'aplicar la taxa Tobin, impostos ecològics, però de moment, res. A l'estat espanyol, només s'ha apujat l'IVA, que és l'impost que paguem tots. És totalment injust. I els grans refugis d'impostos, com les SICAV i els fons d'inversió, tenen un gravamen ridícul. El capital no paga impostos, i els rics paguen molt poc. No es fa res per manca de voluntat de les autoritats estatals, autonòmiques i municipals, que estan subordinades als poders econòmics.

| El frau fiscal acumula més diners que els que es volen estalviar amb les retallades.

És el mateix motiu pel qual no es combat el frau fiscal?

Sí. Cal dir que els subinspectors d'Hisenda estan fent una tasca molt interessant al respecte: estimen que el frau fiscal per any és entre 80.000 i 90.000 milions.

Els diners que es defrauden serien suficients per sortir de la crisi?

El deute no es podria pagar, perquè és molt alt, però es resoldrien molts problemes, sí. Són molt més diners que els que es volen estalviar amb les retallades.

Des que va començar la crisi, hem sentit dir sovint que hem viscut per damunt de les nostres possibilitats. Què hi responeu?

En termes generals, pot ser cert, però no crec que s'hagi arribat tan lluny. La gent, com a molt, té un pis i un cotxe, i potser una segona residència i alguns van de vacances, però encara hi ha molta gent que li costa arribar a final de mes. En tot cas, hem de tenir en compte el tipus de societat en què vivim, on se'ns valora per allò que gastem. Això, a molta gent senzilla, l'ha portada a gastar. El consumisme de la societat actual fa que creguem que hem de gastar perquè ens valorin. I a més a més, ens han estat oferint crèdit de totes les formes imaginables. Ens han induït a aquest consum.

| El que ha passat a Grècia demostra la defunció de la democràcia.

També a fer-nos una hipoteca?

Tenir un habitatge és molt car, i durant molts anys era més barat comprar que no pas llogar. La gent comprava perquè era més barat. Vivim com ens diuen que hem de viure. Volen que gastem molt quan els va bé i, a sobre, que preveiem quan vindran maldades.

Com veieu els últims esdeveniments de Grècia?

El més greu de tot és l'absoluta manca de preocupació per les formes democràtiques. La democràcia ni hi és ni se l'espera. És molt preocupant l'escàndol que hi va haver quan Grècia va dir que volia fer un referèndum. No entenc perquè tenen tanta por de la gent. I ara al capdavant de Grècia i Itàlia hi han posat dos tecnòcrates, en el millor dels casos, que tenen vinculacions amb Goldman Sachs i el Banc Central Europeu. Jo crec que això demostra la defunció de la democràcia.

Demostra també el fracàs de les mesures establertes per la UE, tenint en compte que Grècia ja va ser rescatada un any enrere?

Qualsevol persona, per poc que sabés d'economia, s'hauria d'haver adonat que no funcionaria. Les mesures que la UE obliga a prendre als països perifèrics, sobretot Grècia, són mesures que fan que l'economia siguin cada cop més dèbil. I si l'activitat econòmica disminueix, les coses només poden anar a pitjor.

| És una fal·làcia pensar que amb l'actual sistema tornarem a viure bé.

Aleshores, per què ho fan?

És un suïcidi, costa d'entendre. D'una banda, penso que hi ha interessos molt forts perquè s'apugin els tipus d'interès dels estats. D'una altra, hem de pensar que la crisi del deute es fa servir hàbilment pels poders econòmics per aconseguir un domini de la població, de totes les classes populars excepte els rics, i d'aquesta manera, retrocedir a situacions de fa molts anys. La crisi s'aprofita per rebaixar de manera permanent les condicions de treball (només cal fer un cop d'ull als salaris i les condicions laborals d'ara) i les condicions de vida, a través de retallades en l'estat del benestar (sanitat, educació, jubilacions, etc). Totes aquestes mesures eliminen despesa de l'estat i obren negocis per a la iniciativa privada. És curiós veure com s'expandeix últimament la publicitat de les mútues de sanitat privades: és normal, és el seu moment; la gent s'espanta per les retallades i es fa d'una mútua.

Això els qui poden...

Sí, és clar. Una de les conseqüències de tot plegat serà el fort augment de la desigualtat. Els pocs que puguin es faran d'una mútua, enviaran els seus fills a escoles concertades, estalviaran per poder pagar pensions privades. Amb tot això, la gent, també de classe mitja, viurà en condicions més precàries. Les dades apunten a un augment de la pobresa i també dels molt rics. És a dir que l'augment de la riquesa serà absorbida per uns pocs, que seran una minoria que tindrà molt.

| L'impost de patrimoni és la xocolata del lloro, cal una reforma fiscal seriosa.

És la doctrina del xoc?

Si vols anomenar-ho així, com diu Naomi Klein, ja em sembla bé. En tot cas, és una doctrina conservadora, ultra-neoliberal que busca absorbir la riquesa i deteriorar les condicions de vida de la gent.

Em recomaneu que tregui els diners del banc?

Jo no he tret els meus. Potser és que sóc molt optimista. Però què faràs, els guardaràs sota el matalàs? Llavors viurem angoixats perquè ens els poden robar, i la delinqüència podria augmentar molt. És cert que si els bancs s'enfonsen, ara mateix no hi ha diners per cobrir els fons, i podrien passar coses com a l'Argentina, però tampoc no tinc clar que la situació sigui tan greu com perquè hi hagi un 'corralito'.

Considerem que s'havien de rescatar els bancs?

Una economia capitalista moderna ha de manejar els diners, i els diners requereixen dels bancs. Però això no vol dir que el sistema financer hagi de ser com el d'ara, que només

serveix per salvar els deutes dels bancs per benefici dels accionistes. Cal un sistema financer, però no ha de ser aquest. Es podria haver fet a través d'un sistema financer públic.

És a dir, nacionalitzar la banca?

Sí, hagués estat millor. Tot i que no hem de perdre de vista que tenim uns governs amarats de neoliberalisme. Si el sector públic es fa càrrec dels bancs però no canvia el plantejament, de poc serveix. Per resoldre aquesta situació, no n'hi ha prou amb pegats. Veient com el capitalisme ocupa ja tots els estatus, m'adono que, més aviat, caldria canviar la naturalesa del sector públic. I això requereix un tipus de democràcia i de sistema que ja no seria un sistema capitalista.

Sembla molt complicat.

Sí, és molt difícil, però també ho és viure com es viu ara. I és una fal·làcia pensar que amb aquest sistema la gent podrà tornar a viure bé. La recuperació no serà completa.

Les autoritats estatals, autonòmiques i municipals estan subordinades als poders econòmics.

Aquesta voluntat de canviar el sistema és el que hi ha rere el moviment del 15-M?

Aquest moviment és, primer de tot, la presa de consciència de com de malament estan les coses. No és el mateix que voler canviar-les. El pas del descontentament a una organització política capaç de canviar les coses és complicat. Sí que hi ha multitud de grups que miren de fer, cadascú en el seu àmbit, les coses d'una manera diferent. És el caliu per canviar-les algun dia. Però queda molt de camí per recórrer. A banda, no oblidem que abans d'ells molta gent treballava en la mateixa direcció; grups que han donat suport als indignats.

La clau és treballar a nivell local?

Potser sí, tot i que penso que s'hauria d'aprendre a treballar en xarxa de manera gradual, ja que el sistema és global. Els joves tenen una tasca entusiasmant: han de crear una nova forma de fer política. A final del s.XIX van començar els sindicats i els partits socialdemòcrates. Es van haver d'inventar, no existien. Ara em sembla que ja són cosa del passat i que s'ha d'inventar quelcom diferent.

Apostar per les cooperatives és una via?

Depèn de quina mena de cooperatives. És necessari produir d'una manera diferent, i les cooperatives petites poden ser una via, però hi ha cooperatives que ho són simplement per una qüestió de supervivència. Teòricament són uns bons instruments, però requereixen d'una autocrítica permanent. A més, com es regeixen? Hi ha qui diu que qualsevol sistema de producció ha de ser autogestionat. D'acord, però no només pels treballadors sinó també per la col·lectivitat. Hem de partir que qualsevol forma de producció ha de ser autogestionada de forma àmplia. Però com passes d'aquí a planificar l'economia? A la gent li fa por aquesta paraula, pensa que ha de ser com a la URSS. No és cert, es pot fer una planificació econòmica fàcilment. Els francesos, als

anys 60, feien l'anomenada planificació indicativa. No pot haver una economia alternativa sense planificació, perquè l'objectiu és produir els béns que siguin útils per a la població, i no necessàriament tot allò que la gent vulgui.

<http://www.somvilafranca.cat>

[Comentarios \(0\)](#) [Trackbacks \(0\)](#) [Deja un comentario](#) [Trackback](#)

1. No hay comentarios aún.

Deja una respuesta

«La dinámica global capitalista. Un análisis de largo plazo en México, España y Estados Unidos»: Sergio Cámara Izquierdo «Breaking up? A route out of the Eurozone crisis»: C. Lapavitsas, A. Kaltenbrunner, G. Lambrinidis, D. Lindo, J. Meadway, J. Michell, J.P. Paineira, E. Pires, J. Powell, A. Stenfors, N. Teles y L. Vatikiotis